

עת"א 46306/01/15 - אלרזי זבידאת נגד משטרת ישראל/שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר,מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

04 מרץ 2015

עת"א 46306-01-15 זבידאת(אסיר) נ' משטרת ישראל/שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר ואח'

בפני	ד"ר אברהם אברהם, נשיא (בפועל)
	כב' השופט יונתן אברהם
	כב' השופט דני צרפתי
עותרים	אלרזי זבידאת (אסיר)
נגד	
משיבים	1.משטרת ישראל/שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר 2.מדינת ישראל

עתירה כנגד החלטת ועדת השחרורים (כב' סגו הנשיא השופט בדימוס, אבי הבר, וחברי הועדה נעמי גנזר(עו"ס) ונגה גולדרינג (חינוך) וכן רב כלאי סול סרוסי (נציגת שב"ס)) מיום 05/01/14, אשר דחתה את בקשת העותר לשחרור מוקדם.

פסק דין

כב' השופט יונתן אברהם

רקע

העותר שפוט למאסר של 24 חודשים בגין עבירות של נשיאה, הובלה וסחר בנשק בצוואת.

עקב ניהול משפטו, היה העותר עצור תקופה ארוכה ורק בסוף חודש 9/2014 נגזר דינו.

אין חולק כי בשנת 2012 ריצה העותר מאסר של 8 חודשים ממנו שוחרר מנהלית בחודש 1/2013 בין היתר, בגין עבירות אלימות והיזק לרכוש. כמו כן נידון ב- 06/2013 לעונש מאסר שיבוצע בעבודות שרות ואף החל לרצותו, אולם עבודות השרות הופסקו בשל מעצרו בגין ביצוע העבירות נשוא מעצרו הנוכחי.

ביום 5.1.15 דחתה וועדת השחרורים את בקשת העותר לשחרור על תנאי ממאסר.

עמוד 1

וועדת השחרורים ציינה בהחלטתה כי תפקודו של העותר בעת מאסרו תקין היה. על אף האמור, נקבע, כי בשים לב לעברו של העותר, להזדמנויות שניתנו לו ולעובדה כי העבירות נשוא מאסרו הנוכחי בוצעו כאשר הוא למעשה מרצה עונש מאסר בעבודות שרות, הרי ש"הדבר מדבר בעד עצמו".

בהתייחס לתכנית השיקום הפרטית שהציג העותר ציינה הוועדה כי עניינו של העותר מצוי בפני בית המשפט העליון מאחר שהעותר לא השלים עם הרשעתו ותהתה, "כיצד אמור לעבור האסיר תכנית שיקומית כאשר למעשה הוא מכחיש מכל וכל את ביצוען של העבירות?".

על כן מצאה הוועדה כי מסוכנות העותר לציבור ברורה ודחתה את בקשתו לשחרור מוקדם.

מכאן העתירה שבפנינו.

טענות העותר

בכתב עתירה שהגיש טען העותר כי הגיש לוועדה תכנית שיקום פרטית וכי עתירתו נדחתה בנימוק של מסוכנות. עוד טען העותר, כי וועדת השחרורים טעתה באופן קיצוני בדחותה את בקשתו וכי שיקוליה הם בלתי סבירים באופן היורד לשורש הדברים ומחייב התערבות בית משפט זה.

העותר לא נימק בעתירתו מדוע החלטת הוועדה בלתי סבירה היא.

בפנינו הוסיף ב"כ העותר וטען כי וועדת השחרורים שגתה משנתנה משקל לעובדה שאת העבירות נשוא מאסרו הנוכחי בצע בתקופת עבודות שרות. לטענתו, עניין זה הובא בחשבון בעת גזירת הדין של העותר ואין מקום להכלילו בין שיקולי הוועדה. עוד טען כי, השיקול העיקרי הוא עניין השיקום ויש לשאול במסגרת זו מה הסיכויים שהעותר ישוב לבצע עבירה בתקופת שחרורו. בעניין זה הפנה לפסק דינו של בית המשפט לעניינים מנהליים בחיפה, שם נקבע כי בעניין זה אין נדרשת וודאות מוחלטת לאי חזרה לבצע עבירות. טענתו זו הועלתה בזיקה לטענה כי החלטת וועדת השחרורים כלל לא התייחסה לשאלה האם די בתכנית השיקום הפרטית שהציג העותר.

עוד נטען כי שגתה הוועדה משקבעה כי העותר מכחיש את ביצוע העבירות שכן בדו"ח גורמי הטיפול שעמד בפניה נקבע כי הוא מודה בעבירה. נטען כי העותר לא הכחיש את נוכחותו באירועים שפורטו בכתב האישום אלא רק סבר כי נוכחותו במכונית בה שהה שותפו לעבירה, אינה מייסדת עבירה פלילית ומשום כך עמד על חפותו ואף הגיש ערעור על הרשעתו.

לטענת העותר, הוא לא נח על זרי הדפנה ולא ישב בחיבוק ידיים. המחדל באי מתן טיפול לעותר היה של שב"ס ועל כן הוא הביא לוועדה את התוכנית הפרטית.

בעניין זה היפנה לפסק דין של בית המשפט המחוזי בחיפה אשר לטענתו קבע, כי כאשר אי קבלת טיפול נובע ממחדל של הרשויות אין לזקוף זאת לחובת העותר.

כן טען כי בתוכנית הפרטית יש לרפא את הפגם נגד מחדל הרשות משום היותה תוכנית ראויה.

עוד טען ב"כ העותר כי העותר ממלא כיום תפקיד של תומך בכלא אשר להבנתו הוא סוג של שיקום. עוד נטען כי אין לחובת העותר הרשעות משמעותיות במסגרת בית הסוהר על אף שישב שם תקופה לא מבוטלת.

אשר לערעור לבית המשפט העליון טען כי הערעור היה על נקודה משפטית ולא על עצם נוכחותו באירוע וכי העותר לקח אחריות מלאה.

ב"כ העותר אישר כי העותר לא לקח חלק בשום קורס טיפולי בבית הסוהר וזאת בשל "חוסר מקומות" לטענתו.

ב"כ העותר גם טען שמבחינת חומרת העבירה היא לא מעלה חומרה מיוחדת, זאת משום שהעותר רק התלווה לאחר שביצע את העבירות ואף בגזר הדין נאמר כי חלקו לא היה עיקרי.

על כן ביקש לקבל את העתירה.

טענות המשיבה

המשיבה ביקשה לדחות את העתירה.

המשיבה הלינה בפנינו כי נימוקי העתירה לא פורטו בכתב העתירה.

בתגובה שבכתב אף תיקנה טעות אשר למהות העבירות במאסרו הקודם שהן של החזקת נכס חשוד כגנוב ופריצה לרכב וגניבה ממנו בשני מקרים ולא של תקיפת שוטר.

המשיבה סמכה ידיה על נימוקי ועדת השחרורים וביקשה לקבוע כי מדובר בהחלטה סבירה וראויה.

ב"כ המשיבה הדגישה כי העותר, על פי דו"ח גורמי הטיפול, מודה במיוחס לו ותפקודו תקין אמנם, אך הוא לא שולב במסגרת טיפולית בבית הסוהר בשל כך שהוא ממתין לוועדת שחרורים.

כמו כן לא הוכנה עבורו תוכנית רש"א, על אף שנאמר בדו"ח כי הופגש עם יועצת רש"א.

בפנינו טענה ב"כ המשיבה כי על פי דו"ח גורמי הטיפול קיימת מסוכנות גבוהה להישנות העבירות.

הופנינו גם לתסקיר של שירות המבחן המשקף את המצב בו נכנס העותר לכלא ונטען כי מאז לא קיבל העותר שום טיפול מקטין מסוכנות ועל כן הקביעה כי הוא מסוכן גם כיום, סבירה היא.

אשר לסיבה בגינה לא קיבל טיפול, טענה המשיבה כי טענה זו לא הועלתה בכתב העתירה ורק במהלך הדיון הועלתה ועל כן לא היה בידה זמן לבדוק ולהשיב עליה.

לטענתה, לא נתקיים שום מחדל של הרשויות במקרה דנן ולא ניתן לעשות הקבלה למקרה אליו הפנה ב"כ העותר שפורט בפסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה.

דין

לאחר שקילת טיעוני הצדדים מכאן ומכאן, סבורני כי אין ממש בטענות העותר ויש לדחות את העתירה.

ראשית, לטענה כי הועדה שקלה שיקולים שמקומם בגזירת הדין. טענה זו יש לדחות.

סקירת עברו הפלילי של העותר והתרשמות ממנו במסגרת הערכת מסוכנותו, נמנים בין השיקולים שחוק שחרור על תנאי קובע לצורך הערכת מסוכנות העותר.

אין מדובר בגזירת הדין מחדש ואין בטענה כי בשל שגזר הדין התחשב בשיקולים אלה, לא ניתן להתחשב בהם עוד לצורך הערכת מסוכנות העותר. בהליך הפלילי ההתייחסות היא לצורך מידת העונש ובהליך המנהלי, לצורך הערכת המסוכנות.

לדידי, אף קיימת חובה להתחשב בהם וקיימת גם חובה לבחון האם מסוכנות זו הופחתה לאורך תקופת שהותו של העותר בבית הכלא. במקרה דנן מדובר באסיר שהורשע כבר בעבר. את העבירות נשוא מאסרו הנוכחי עבר בעת ביצוע עבודות שרות. הדבר יש בו רק ללמד על מסוכנות מוגברת. מי לכך ידנו ייתקע כי כך לא יינהג שוב בתקופת שחרורו?

אין חולק כי העותר לא קיבל כל טיפול מפחית מסוכנות במהלך שהותו בבית הכלא.

ב"כ העותר טען כי הדבר קרה בשל מחדל של שב"ס, ברם, העובדה שהעותר הגיש ערעור על הרשעתו, תומכת באמור בטענת המשיבה לפיה, העותר עומד על חפותו.

אומנם מתקיימת לכאורה סתירה בין עמדתו זו לחפותו לבין הנאמר בדו"ח הסוציאלי כי הודה באחריותו. ברם, דווקא הבהרת בא כוחו של העותר יש בה כדי ליישב בין האפשרויות הנ"ל, היינו כי שתיהן מקיימות זו בצד זו.

ב"כ העותר הבהיר שהעותר רק הודה בנוכחותו במקום האירוע, אך לא הודה בכך שנוכחות זו יש בה כדי לקיים את העבירה, כך סבר העותר לפחות עד לאחר מתן פסק הדין בבית המשפט העליון שדחה את ערעורו.

מה לו על כן לעותר כי ילין?

חשוב יותר הוא האם ניתן לשחרר את העותר מבלי שיסכן את הציבור, זו השאלה שהיה על ועדת השחרורים לשאול וככל שלדעתה התקיימה מסוכנות, שומה היה עליה לדחות את הבקשה.

כך נהגה ועדת השחרורים, ומסקנתה בהעדר טיפול שניתן לעותר, היא מסקנה סבירה ואין להתערב בה.

מכאן לעניין המחדל.

ראשית, לא הוכח מחדל של שלטונות שב"ס.

שנית, לא בשל כל מחדל יש להעמיד את הציבור בסכנה הנשקפת מאסיר משוחרר.

בכל מקרה יש להעמיד זה מול זה את האינטרסים הנוגדים ומקום בו משתקפת מסוכנות של ממש מן העותר, דעתי היא, בכל הכבוד לפסיקה אליה מפנה העותר, כי אין להורות על שחרור העותר.

טענה נוספת בפי ב"כ העותר ולפיה יש בתוכנית הטיפול הפרטי שהציג כדי לשקם את העותר ולהפחית את מסוכנותו.

נפסק לא אחת על ידי בית משפט זה כי על מנת שתתקבל תוכנית שיקום פרטית (שאכן אין לפסול אותה תמיד על הסף), הרי שתוכנית זו צריכה להיות תוכנית המשך, בדומה לתוכנית של רש"א ולא תוכנית המתחילה טיפול מראשיתו, שכן, אין לגלגל אל הציבור את הסיכון הנשקף מן העותר מן היום בו ישוחרר ועד היום בו, ככל שאכן הטיפול החיצוני יועיל לו (אם אכן יועיל) תופחת מסוכנותו באופן משמעותי.

בתקופת ביניים זו אין לגלגל את הסיכון אל הציבור.

טרם סיום אציין כי ככל שסבר העותר שמתקיים מחדל מצד שלטונות שב"ס, פתוחה הייתה בפניו הדרך לפנות לבית המשפט בעתירת אסיר מכוח פקודת שירות בתי הסוהר, אולם אין חולק כי גם דרך זו לא מיצה העותר (דרך בה משתמשים לא אחת אסירים אחרים).

מכל הנימוקים שפורטו לעיל, אמליץ לחבריי לדחות את העתירה.

יונתן אברהם, שופט

כב' הנשיא (בפועל) ד"ר אברהם אברהם: אני מסכים.

**ד"ר אברהם אברהם, נשיא
(בפועל)**

כב' השופט דני צרפתי: אני מסכים.

דני צרפתי, שופט

הוחלט, אפוא, פה אחד לדחות את העתירה.

ניתן היום, י"ג אדר תשע"ה, 04 מרץ 2015, בהעדר הצדדים.

דני צרפתי, שופט

יונתן אברהם, שופט

ד"ר אברהם אברהם, נשיא
(בפועל)